

POLETNO DRUŽENJE KOLESARJEV DRUŠTVA OLDTAJMER DUPLEK

Dobro je, če lahko svojo ljubiteljsko strast nekje izraziš in se družiš z enako mislečimi ljudmi, kar nam v društvu Oldtajmer Duplek zagotovo dobro uspeva.

27. junij je bil krasen sončen dan, ko smo se zbrali na našem placu v zavetju zelenih krošenj.

Dobre volje ni manjkalo, ko smo popili kavico in se sprehodili med starodobnimi kolesi. Izmenjali smo izkušnje in načrtali traso vožnje po dupleški občini. Še skupinska fotografija in predsednik sekcije kolesarjev Vinko Weingerl nam je zaželel srečno ter varno vožnjo. Seveda nas je pozdravil tudi starosta društva Milan Šamec, nato pa smo se odpeljali proti Zg. Dupleku. Pri Joci v Wake parku Dooplek smo se odžejali in pot nas je peljala skozi Polutke, ki ležijo med krajinskim parkom Kamenščak (Štamberg) in leno vijočo se reko Dravo. Navdihujoč pogled na s soncem obsijan breg in iskrečo se Dravo med obdelanimi polji nas je pripeljal do meje z občino Maribor. Ujeli smo trenutek blaženega miru ob vodi. Mir in žvrgolenje ptic v krošnjah dreves pobožata dušo. Tu in tam so nas izza ograj z nasmehi ali mahanjem pozdravili domačini. Kaj več potrebuje človek, ki zna začutiti čar narave in stisk prijateljeve roke? Mislim, da je to največje bogastvo.

Otvoritev sanitarij na društvu Oldtimerjev

Čakalo pa nas je presenečenje. Pripravila nam ga je družina Weingerl, ki živi ob poti, po kateri smo se vračali. To je družina našega predsednika Vinka. Vsi so zagreti ljubitelji stare kulturne dediščine. Ata, mama, sin, snaha in seveda vnukinja Zala, ki nas redno spremlja na naših

Spet se nas je zbrala lepa množica ljubiteljev starih koles.

Vse foto: Gregor Weingerl

vožnjah s svojim kolesom in ji rečemo kar naša Zala. Torej se tudi mladi vključujejo v naše vrste.

Na čudovitem vrtu so nas pričakali razstavljeni starodobniki, in sicer: Citroen – spaček, letnik 82, Zastava 750 – fičo, letnik 63, in moped Tomos Colibri, letnik 62, pa seveda nekaj starodobnih koles. Pričakala pa nas je tudi lepo pogrnjena miza z dobrotami, ki jih je pripravil ženski del družine (punce, štrudl je bil odličen). Odigrali smo tri družabne igre – vleko vrvi, pikado in metanje predmeta v vedro. Hvala, Weingerlovi.

Pot nas je vodila (Za bregami) do turistične kmetije Žnidarič, kjer so nam pripravili tako južino s pečenim odojkom, da si ga moral poskusiti, tudi če nisi bil lačen. Za angelčke nahranit. Pa kot se ve, zraven so ponudili kozarček rujnega (domača pridelava). Hvala vam, Žnidaričevi, za čudovito pogostitev. Kar nikamor se nam ni mudilo. Še skupinski posnetek z gospodarji in slovo.

Nato smo se odpeljali v varno zavetje društva. V dobrem vzdušju je naše druženje še kar trajalo. Ko je začelo kruliti v želodčkih, sta za naše dobro počutje poskrbela društvena kuharja Maks Donko in Jože Zupanič, ki sta

Nadebudne Oldtimerke

nam pripravila okusno kotlovino. Če se je kdo odpravil lačen proti domu, si je sam kriv. Hvala vama, fanta!

Kljub stresnemu času smo preživeli čudovit dan. Všeč mi je misel Toneta Pavčka, ki pravi: »Sreča je srečati prave ljudi, ki v tebi pustijo dobre sledi.«

Jaz sem jih srečala.

Cvetka Kaisersberger

Hvala družini Žnidarič za nepozabno pogostitev

»OLDIJI« V PODZEMLJU TAMA

Julija letos nas je naš član Boris pozitivno presenetil z izjemno zanimivo ekskurzijo.

Juhuhu, želja se mi je izpolnila. Člani društva Oldtajmer Duplek smo si ogledali skrivnosten svet približno 15 metrov pod zemljo. Da, to so rovi pod nekdanjo Tovarno avtomobilov Maribor (TAM), ki so jih odprli za ogled ob 70. obletnici TAM-a. Verjetno ga ni Slovenca, ki ne bi poznal nekoga, ki je nekoč delal v TAM-u. V najboljših časih je ta mariborski ponos zaposloval do 9000 ljudi, tudi ogromno naših občanov. Tovornjaki in avtobusi z znanim logotipom TAM so bili poznani po celem svetu. Biti tamovec je bilo vedno povezano s kančkom ponosa.

Prijazno nas je sprejela vodička Jana Voršič. Razložila nam je varnostne ukrepe (zaščita na glavi, svetilka, maska na nosu in varnostna razdalja, topla oblačila in vodo odporni čevlji). V podzemlju je konstantna temperatura 14 stopinj in seveda je tudi precej mokro in vlažno.

Jana nam je opisala zgodovino nastanka teh podzemnih labirintov, ki jih je dal zgraditi Hitler leta 1944. Tovarno so pričeli graditi takoj po okupaciji 1941. Zaradi bojzani pred bombardiranjem zaveznikov, ki so v začetku leta 1944 že napadli Maribor, in ker je bil tarča tudi nekdanji TAM, ki se je takrat imenoval Tovarna letalskih delov Štajerska (Luftfahrtwerke Steiermark), so proizvodnjo selili v podzemlje. Na 8500 kvadratnih metrih podzemlja se je odvijal proces izdelave letalskih delov in motorjev znamke Junkers vse do konca vojne. Delovni proces je potekal v treh izmenah. Delavci so tam spodaj praktično živeli in delali.

Napočil je trenutek, ko smo se po 90 stopnicah spustili v hladno temó. Naši koraki so odmevali po mokrih betonskih tleh. Slišala se je razlaga vodičke in nemo smo korakali za njo. Nekako smo vsak po svoje podoživeli tisti čas. 3,5 kilometrov je teh hladnih rofov, kjer se je spalo, jedlo in delalo med vojno. Strogo prepovedano je bilo govoriti o dogajanju tam spodaj, in seveda kaznivo.

V sklopu vodenega ogleda smo obiskali fotografsko razstavo o dogajanju tistega časa. Videli smo projekcijo o nastanku, vzponu, razcvetu in propadu starega TAM-a ter film o današnji Coni Tezno.

Očitno se je zgodba dotaknila vseh. Nič kaj zgovorni nismo bili. Vsak je bil zatopljen v svoje misli, in ko smo se

povzpeli nazaj v sedanost, nas je zunaj pričakal krasen sončen dan. Hvala, Boris.

Cvetka Kaisersberger

Udeleženci ogleda zbirke Tovarne letalskih motorjev v TAM-u (od leta 1942 do osvoboditve del koncerna »VDR« iz Frankfurta na Maini)

Arhivski podatki o gradnji tovarne

Letalski vijak – propeler – simbol proizvodnje tovarne

Proizvodnja sklopov za vojne programe in delovna knjižica zaposlenih

